

Cảnh báo về sự xuất hiện trở lại của hiện tượng El Nino khiến nhiệt độ toàn cầu tăng cao

09:22 05/07/2023

Các quốc gia đang gấp rút chuẩn bị để ứng phó với thời tiết khắc nghiệt sẽ xảy ra vào cuối năm nay, do tác động của El Nino. Hiện tượng này, khi kết hợp với biến đổi khí hậu do con người gây ra, đẩy nhiệt độ toàn cầu lên một mức chưa từng có. Điều đó sẽ có những tác động sâu rộng đối với sức khỏe, an ninh lương thực, quản lý nước và môi trường.

El Nino là một thuật ngữ của ngành khí tượng học để chỉ hiện tượng nước biển nóng lên dị thường của lớp nước biển bề mặt khu vực xích đạo trung tâm và đông Thái Bình Dương, gây ảnh hưởng đến thời tiết trên phạm vi toàn cầu, từ bão nhiệt đới đến mưa lớn và hạn hán nghiêm trọng. Hiện tượng khí hậu tự nhiên này khiến các cơn bão nhiệt đới ở Thái Bình Dương trở nên mạnh hơn và làm tăng nguy cơ mưa, lũ ở nhiều vùng thuộc châu Mỹ và một số khu vực khác.

Sự xuất hiện trở lại của hiện tượng El Nino khiến nhiệt độ toàn cầu tăng cao

Thời gian qua, các cơ quan khí tượng trên toàn thế giới đều đã cảnh báo về sự trở lại của El Nino, nhằm ngăn chặn sự nóng lên toàn cầu và giảm thiểu tác

động của biến đổi khí hậu.

2016 được biết đến là năm El Nino hoạt động mạnh mẽ, biến năm nay trở thành năm nóng nhất trong lịch sử. Sau 3 năm chứng kiến sự chi phối của hình thái thời tiết La Nina, Cơ quan quản lý khí quyển và đại dương quốc gia Mỹ (NOAA) cho biết, một đợt El Nino mới đã chính thức bắt đầu.

Năm 2015 - 2016, là thời kỳ El Nino hoạt động mạnh nhất, trữ lượng cá cơm ngoài khơi bờ biển Peru đã giảm khi nước ấm xâm nhập, và gần một 1/3 san hô thuộc rạn san hô Great Barrier của Australia đã chết. Ở vùng nước quá ấm, san hô sẽ trục xuất tảo sống bên trong các mô, khiến chúng bị vô hiệu hóa và chuyển sang màu trắng. Sự tích tụ nước ấm ở phía đông Thái Bình Dương cũng truyền lượng nhiệt lớn vào khí quyển thông qua sự đối lưu, tạo ra giông bão.

Trong quá khứ, El Nino từng gây ra hạn hán nghiêm trọng ở Australia, Indonesia, một số khu vực ở Nam Á, Trung Mỹ và phía Bắc của Nam Mỹ.

Ở giai đoạn đầu, El Nino sẽ làm tăng khả năng phá vỡ các kỷ lục nhiệt độ và gây ra nắng nóng cực đoan hơn ở Thái Bình Dương và nhiều nơi trên thế giới - theo Tổng thư ký WMO Petteri Taalas. Tổng thư ký WMO cũng nhận định, có tới 90% khả năng El Nino sẽ kéo dài trong nửa cuối năm nay với cường độ vừa phải. Tuyên bố này đã xác nhận báo cáo tháng trước của Trung tâm dự báo thời tiết thuộc Cơ quan khí quyển và đại dương quốc gia Mỹ rằng hiện tượng El Nino đã quay trở lại.

Thời gian xảy ra El Nino, gió thổi về phía Tây dọc theo đường Xích Đạo chậm lại và nước ấm bị đẩy về phía Đông, khiến nhiệt độ bề mặt đại dương ấm hơn. Theo WMO (Tổ chức Khí tượng thế giới), hiện tượng này xảy ra trung bình từ 2 - 7 năm một lần và có thể kéo dài từ 9 - 12 tháng. El Nino thường liên quan đến lượng mưa tăng lên ở các vùng phía Nam của khu vực Nam Mỹ, miền Nam nước Mỹ, vùng Sừng châu Phi và Trung Á.

Theo cảnh báo của NOAA, đợt El Nino mới này đáng lo ngại hơn rất nhiều vì có sự cộng hưởng với tình trạng nóng lên quá mức do biến đổi khí hậu, khiến thế giới phải vật lộn với nhiệt độ cao kỷ lục. Sự xuất hiện của El Nino, đồng nghĩa với việc nước tại vùng biển phía đông Thái Bình Dương ấm hơn bình thường. Nhưng ngay cả trước khi El Nino bắt đầu, nhiệt độ mặt nước biển trung bình toàn cầu trong tháng 5 vừa qua đã cao hơn khoảng 0,1°C so với bất kỳ con số nào khác từng được ghi nhận. Điều này có thể khiến hiện tượng thời tiết cực đoan càng trở nên trầm trọng.

Theo nghiên cứu, El Nino năm nay có thể gây thiệt hại lên tới hàng nghìn tỷ USD đối với kinh tế thế giới, đồng thời khiến GDP giảm do thời tiết khắc nghiệt tác động tiêu cực đến sản xuất nông nghiệp và công nghiệp, cũng như tạo điều kiện để dịch bệnh lây lan.

Để giảm thiểu tối thiểu rủi ro do hiện tượng này gây ra, chính phủ ở các nước dễ bị tổn thương đã bắt đầu lên kế hoạch ứng phó. Điển hình như Peru quyết định dành ngân sách 1,06 tỷ USD để đối phó với các tác động của El Nino và biến đổi khí hậu; Philippines thành lập một nhóm đặc trách để xử lý các hậu quả có thể xảy ra.

Dự báo, El Nino sẽ tác động trực tiếp đến thời tiết và khí hậu Việt Nam

Theo Trung tâm Dự báo khí tượng - thủy văn quốc gia, El Nino sẽ tác động trực tiếp đến thời tiết và khí hậu Việt Nam. Thời điểm mà El Nino bắt đầu tác động là khoảng 2 - 3 tháng, sau khi xuất hiện. Do đó, El Nino sẽ gia tăng dần về cường độ vào các tháng mùa đông năm 2023 - 2024.

Dựa trên quy luật cho thấy, trong những năm xuất hiện El Nino, số lượng xoáy thuận nhiệt đới (bão, áp thấp nhiệt đới) thường ít hơn trung bình khoảng 28% và thường tập trung vào các tháng 7, 8 và 9. Số đợt không khí lạnh qua Hà Nội chỉ bằng 70% thông thường và kết thúc sớm hơn bình thường.

El Nino cũng thường gây thiếu hụt mưa ở hầu hết các vùng trên cả nước, phổ biến là 25% - 50% (rõ rệt nhất tại Bắc Trung bộ). Nhiệt độ trung bình các tháng đều cao hơn bình thường, mùa đông chênh lệch hơn mùa hè, khu vực phía Nam

bị ảnh hưởng nhiều hơn phía bắc.

Thùy Linh (T/h)